

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
060205

BESLUT
2020-05-29
Stockholm

Mål nr
P 9495-19

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Nacka tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2019-08-16 i mål nr P 7734-18, se bilaga A

PARTER

Klagande

M.O.L.J.

Motpart

Miljö- och bygglovsnämnden i Järfälla kommun

SAKEN

Utdömmande av vite

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS BESLUT

Mark- och miljööverdomstolen undanröjer mark- och miljödomstolens dom och återförvisar målet till mark- och miljödomstolen för fortsatt handläggning.

Dok.Id 1581517

Postadress
Box 2290
103 17 Stockholm

Besöksadress
Birger Jarls Torg 16

Telefon
08-561 670 00
08-561 675 50

E-post: svea.hovratt@dom.se
www.svea.se

Telefax

Expeditionstid
måndag – fredag
09:00–16:30

YRKANDEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

M.J. har yrkat att Mark- och miljööverdomstolen ska avslå ansökan om utdömande av vite. Han har invänt bl.a. att han inte kände till att processen pågick i mark- och miljödomstolen.

Miljö- och bygglovsnämnden i Järfälla kommun har motsatt sig ändring av mark- och miljödomstolens dom.

SKÄLEN FÖR MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS BESLUT

Mark- och miljööverdomstolen konstaterar inledningsvis att mark- och miljödomstolen har delgett M.J. ansökan om utdömande av vite genom s.k. spikning, 38 § delgivningslagen (2010:1932). Frågan i målet är om en ansökan om utdömande av vite får delges på detta sätt.

Före införandet av lagen (1985:206) om viten, viteslagen, var det åklagare som ansökte om utdömande av vite vid allmän domstol efter anmälan från den myndighet som utfärdat vitesföreläggandet och målet handlades i samma ordning som ett bötesmål (prop. 1984/85:96 s. 36–38). Vid införandet av viteslagen ändrades förfarandet så att den myndighet som utfärdat vitesföreläggandet själv skulle ansöka om utdömande av vite.

Vid handläggningen av mål om utdömande av vite i mark- och miljödomstol gäller lagen (1996:242) om domstolsärenden, se 4 kap. 2 § och 5 kap. 1 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar. Eftersom mål om utdömande av vite har stora likheter med brottmål följer av fast praxis att straffrättsliga principer ska tillämpas bl.a. i fråga om krav på precisering av överträdelsen och rättskraft. Det är inte tillåtet att använda spikning för att delge en ansökan om stämning i brottmål (33 kap. 6 § rättegångsbalken). Enligt förarbetena till delgivningslagen har handlingar som inleder ett förfarande ansetts vara av särskild vikt för den enskilde (se prop. 2009/10:237 s. 140).

Eftersom mål om utdömande av vite har straffrättslig karaktär bör det enligt Mark- och miljööverdomstolens mening inte vara möjligt att delge en sådan ansökan genom spikning. M.J. har därför inte delgetts ansökan på ett korrekt sätt och det har därmed inte funnits förutsättningar för att bifalla nämndens ansökan. Mark- och miljödomstolens dom ska därför undanröjas och målet återförvisas till mark- och miljödomstolen för fortsatt handläggning.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B
Överklagande senast 2020-06-22

I avgörandet har deltagit hovrättslagmannen Ylva Osvald samt hovrättsråden Mikael Hagelroth, Gösta Ihrfelt och Marianne Wikman Ahlberg, referent.

Föredragande har varit Emilia Sjö Dahl.

NACKA TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2019-08-16
meddelad i
Nacka

Mål nr P 7734-18

PARTER

Sökande

Miljö- och bygglovsnämnden i Järfälla kommun

Motpart

M.J.

ÖVERKLAGAT BESLUT

Miljö- och bygglovsnämnden i Järfälla kommuns beslut 2016-08-16 i ärende nr MBN LOV 2007-409, se bilaga 1

SAKEN

Utdömande av vite på fastigheten XX

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen förpliktar M.J. att till staten betala vite om 100 000 kr.

BAKGRUND

Miljö- och bygglovsnämnden i Järfälla kommun (nämnden) beslutade den 16 augusti 2016 att förelägga ägaren till XX, M.J. att vid vite om 100 000 kronor, senast inom tre månader från det att beslutet eller domen har vunnit laga kraft avlägsna material, föremål, fordon och båtar enligt situationsplan, förteckning och numrerade foton som bifogades beslutet.

Nämndens beslut överklagades till Länsstyrelsen i Stockholms län (länsstyrelsen), som avslog överklagandet.

Nämnden beslutade den 21 november 2018 att ansöka om utdömmande av vitet hos mark- och miljödomstolen.

Mark- och miljödomstolen har under april och maj 2019 gjort flera försök att delge M.J. föreläggandet genom lösbrev. Därefter har stämmningsmannadelgivning använts, varvid stämmningsman sökt M.J. i dennes bostad vid tre tillfällen, den 17 juni, 27 juni och 6 juli 2019 utan att han anträffats. Slutligen har M.J. den 20 juli 2019 via delgivningsman delgetts föreläggandet genom s.k. spikning, se 38 § delgivningslagen (2010:1932).

YRKANDEN M.M.

Nämnden ansöker om att vite om 100 000 kr i enlighet med beslutat föreläggandet. Som grund för ansökan har nämnden anfört huvudsakligen följande.

Bygglovenheten bedömer att föreläggandet inte har följts då den ovårdade tomten inte har avstädats på ett sådant sätt som anges i föreläggandet inom föreskriven tid. Protokollen med foton från de två senaste platsbesöken visar att föreläggandet inte har följts.

M.J. har delgetts beslutet och beslutet har vunnit laga kraft. Länsstyrelsen har i beslutet bedömt att nämndens beslut är tillräckligt specifikt för att läggas till grund för ett föreläggande och att det tydligt framgår vad M.J. ska städa på

tomten för att uppfylla föreläggandet och därmed undgå vite. M.J. har haft rättslig möjlighet att följa föreläggandet.

DOMSKÄL

Frågan i målet är om det finns förutsättningar att döma ut vite enligt nämndens ansökan. Mark- och miljödomstolen har i ett mål om utdömmande av vite att pröva om det föreläggande som ansökan avser är lagligen grundat, om det har delgetts adressaten, om det har vunnit laga kraft och om det har överträtts. Om det finns förutsättningar för att döma ut vitet ska domstolen även pröva om ändamålet med vitet förlorat sin betydelse samt beakta om det finns särskilda skäl att jämka beloppet.

Mark- och miljödomstolen konstaterar att M.J. har delgetts föreläggandet och att det har vunnit laga kraft. Vidare anser domstolen att föreläggandet är lagligen grundat. Det har inte framkommit annat än att M.J. har haft faktisk och rättslig möjlighet att följa föreläggandet. De formella förutsättningarna för att döma ut vitet föreligger därmed.

Mark- och miljödomstolen konstaterar att föreläggandet har överträtts. Det har inte framkommit någon omständighet som medför att ändamålet med vitet skulle ha förlorat sin betydelse eller att det finns skäl för att jämka beloppet. Vitet ska därför utdömas med 100 000 kronor.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (MMD-02)

Överklagande senast den 6 september 2019. Prövningstillstånd krävs.

Information om betalning av vite, se [bilaga 3](#)

Peter Winge

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Peter Winge. Föredragande har varit beredningsjuristen Mattias Hodsoll.

Hur man överklagar

MMD-02

Vill du att domen ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Ditt överklagande ska ha kommit in till domstolen inom 3 veckor från domens datum. Sista datum för överklagande finns på sista sidan i domen.

Så här gör du

1. Skriv mark- och miljödomstolens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att domen ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att Mark- och miljööverdomstolen ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn samt aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.
Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skriv under överklagandet själv eller låt ditt ombud göra det.
6. Skicka eller lämna in överklagandet till mark- och miljödomstolen. Du hittar adressen i domen.

Vad händer sedan?

Mark- och miljödomstolen kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att domen gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar mark- och miljödomstolen överklagandet och alla handlingar i målet vidare till Mark- och miljööverdomstolen.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning, kan även Mark- och miljööverdomstolen skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i Mark- och miljööverdomstolen

När överklagandet kommer in till Mark- och miljööverdomstolen tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Mark- och miljööverdomstolen ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att mark- och miljödomstolen dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om mark- och miljödomstolen har dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rätts-tillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller den överklagade domen. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med mark- och miljödomstolen om du har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i domen.

Mer information finns på www.domstol.se.

SVERIGES DOMSTOLAR

Bilaga

Information om

Betalning av vite (tingsrätt)

Denna information gäller dig som, enligt en dom eller ett beslut, ska betala vite. Här kan du läsa om hur betalning av olika typer av viten går till.

I följande fall ska vitet betalas via Kronofogden:

- Vitet beror på frånvaro vid förhandling eller
- Vitet ska enligt beslutet betalas av flera personer solidariskt (det vill säga tillsammans) eller
- Det har beslutats om kvarstad (det vill säga att egendom tas som säkerhet för betalningen i väntan på dom).

Övriga viten ska betalas via Polismyndigheten.

Betalning via Polismyndigheten

Polismyndigheten kommer att skicka ett inbetalningskort till dig, på den adress som står i domen/beslutet. På inbetalningskortet finns mer information om hur du gör för att betala.

Betalning ska göras **inom 30 dagar** från den dag då domen/beslutet får laga kraft (det vill säga då avgörandet inte längre kan ändras).

Om du inte betalar i tid kommer du att få en påminnelse. Om du ändå inte betalar kommer ärendet att lämnas till Kronofogden. Då kommer du att få betala extra avgifter. Kronofogden kan också mäta ut dina tillgångar för att skulden ska bli betald. En skuld hos Kronofogden är en offentlig uppgift.

Kontakta Polismyndigheten om du har frågor eller om du saknar inbetalningskort:

Telefon 010-563 35 04

E-post domstolsboter@polisen.se

Mer information

Du kan läsa mer på www.polisen.se, se fliken Lagar och regler/Böter

Betalning via Kronofogden

Kronofogden kommer att skicka ett brev till dig, på den adress som står i domen/beslutet. I brevet står hur du gör för att betala.

Om du betalar inom den tid som står i brevet blir du av med din skuld, och uppgiften om skulden kommer inte att vara offentlig. Du slipper även att betala extra avgifter.

Mer information

Du kan läsa mer på www.kronofogden.se.

Hur man överklagar Mark- och miljööverdomstolens avgörande

Den som vill överklaga Mark- och miljööverdomstolens avgörande ska göra det genom att skriva till Högsta domstolen. Överklagandet ska dock skickas eller lämnas till Mark- och miljööverdomstolen.

Senaste tid för att överklaga

Överklagandet ska ha kommit in till Mark- och miljööverdomstolen senast den dag som anges i slutet av Mark- och miljööverdomstolens avgörande.

Beslut om häktning, restriktioner enligt 24 kap. 5 a § rättegångsbalken eller reseförbud får överklagas utan tidsbegränsning.

Om överklagandet har kommit in i rätt tid, skickar Mark- och miljööverdomstolen överklagandet och alla handlingar i målet vidare till Högsta domstolen.

Prövningstillstånd i Högsta domstolen

Det krävs prövningstillstånd för att Högsta domstolen ska pröva ett överklagande. Högsta domstolen får meddela prövningsstillstånd endast om

1. det är av vikt för ledning av rätts-tillämpningen att överklagandet prövas av Högsta domstolen eller om
2. det finns synnerliga skäl till sådan prövning, så som att det finns grund för resning, att domvilla förekommit eller att målets utgång i Mark- och

miljööverdomstolen uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

Överklagandets innehåll

Överklagandet ska innehålla uppgifter om

1. klagandens namn, adress och telefonnummer,
2. det avgörande som överklagas (domstolens namn och avdelning samt dag för avgörandet och målnummer),
3. den ändring i avgörandet som klaganden begär,
4. de skäl som klaganden vill ange för att avgörandet ska ändras,
5. de skäl som klaganden vill ange för att prövningstillstånd ska meddelas, samt
6. de bevis som klaganden åberopar och vad som ska bevisas med varje bevis.

Förenklad delgivning

Om målet överklagas kan Högsta domstolen använda förenklad delgivning vid utskick av handlingar i målet, under förutsättning att mottagaren där eller i någon tidigare instans har fått information om sådan delgivning.

Mer information

För information om rättegången i Högsta domstolen, se www.hogstodomstolen.se